

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/65/2022
Identifikačné číslo spisu:	6719010497
Dátum vydania rozhodnutia:	31.01.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Petr Kaňa
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6719010497.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Kaňu a členov senátu JUDr. Jany Kostolanskej a JUDr. Jozefa Šutku na neverejnom zasadnutí konanom 31. januára 2024 v Bratislave, v trestnej veci obvineného B. C. a spol. pre prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s použitím § 138 písm. e) Trestného zákona spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona a iné, o dovolaní obvineného B. S. K. U. V. K. U. X. proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 20. apríla 2022, sp. zn. 4To/24/2022, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku sa dovolanie obvineného B. S. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Zvolen (ďalej tiež „súd I. stupňa“) rozsudkom z 21. januára 2022, sp. zn. 4T/36/2019, uznal obvineného B. S. za vinného pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona ako páchatel'a za dokonaný trestný čin podľa § 47 ods. 2 Trestného zákona, spáchaný v jednočinnom súbehu s prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. e) Trestného zákona spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že:

dňa 29. augusta 2017 v presne nezistenom čase od 00.00 hod. do 01.20 hod. v obci O., okres H., po predchádzajúcej dohode sa spoločne s obžalovaným B. C. vlámali do rodinného domu č. XXX, ktorého majiteľkou je B. A., nar. X. W. XXXX, tým spôsobom, že spoločne vytlačili plastové okno vedúce do kotolne, cez ktoré do priestorov rodinného domu vnikol B. C., ktorý následne na prízemí rodinného domu otvoril veľké okno, cez ktoré do domu vnikol B. S., následne prechádzali jednotlivými miestnosťami, ktoré prehľadávali, pričom v jednej z miestností domu našiel B. S. spať majiteľku domu B. A., ktorú fyzicky napadol tým spôsobom, že ju udieral rukami do oblasti tváre a dusil ju paplónom, pričom po tom, ako sa B. A. jeho útoku bránila, od svojho konania upustil a z domu spolu s B. C. ušli, čím spôsobil majiteľke domu B. A., nar. X. W. XXXX, trvale bytom O. XXX, okres H., zranenia, a to otras mozgu, zlomeninu dolného konca vretennej kosti s posunom, zlomeninu dolného konca lakt'ovej

kosti s posunom, roztrhnutie väzivového spojenia medzi kosťami zápästia, a to kosťou člnkovitou akosťou polmesiačkovitou, tržnú ranu na čele vľavo siahajúcu do obočia, mnohopočetné pomliaždeniny tváre s podliatinami, pomliaždenie hrudníka v oblasti prsníkov s podliatinami, pomliaždenie brucha s podliatinou a pomliaždenie pravého kolena s podliatinou, ktoré zranenia si vyžiadali práceneschopnosť spojenú s dobou liečenia v trvaní 100 dní a škodu poškodením okna rodinného domu vo výške 50 eur,

kde uvedeného konania sa B. S. dopustil napriek tomu, že bol

- pre trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1 Trestného zákona účinného do 1. januára 2006 odsúdený právoplatným rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 3T/75/03 zo dňa 10. septembra 2004, za čo mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 4 rokov a 6 mesiacov, pre výkon ktorého bol zaradený do I. NVS, z výkonu ktorého bol podmienene prepustený Okresným súdom Banská Bystrica pod sp. zn. 1Pp/81/05 dňa 29. júla 2005 so skúšobnou dobou v trvaní 4 rokov,

- pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona a iné odsúdený právoplatným rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 3T/160/11 zo dňa 30. marca 2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 4To/54/12 zo dňa 4. júla 2012, za čo mu bol uložený nepodmienečný súhrnný a úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 8 rokov, pre výkon ktorého bol zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, kde z uvedeného výkonu bol podmienene prepustený Okresným súdom Košice I sp. zn. 4Pp/50/16 dňa 25. júla 2016 so skúšobnou dobou v trvaní 3 rokov.

Za to súd I. stupňa obvinenému uložil podľa § 155 ods. 2 Trestného zákona s poukazom na § 37 písm. h), písm. m), § 38 ods. 2, § 41 ods. 1, § 42 ods. 1, § 46, § 47 ods. 2 Trestného zákona úhrnný a súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 20 rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia; súčasne podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona zrušil výrok o treste uložený obvinenému trestným rozkazom Okresného súdu Zvolen z 11. apríla 2018, sp. zn. 3T/38/2018, právoplatný 26. apríla 2018, ktorým mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 1 roka, so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, ako aj ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Popri tom mu uložil podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona aj trest prepadnutia veci (slnečné okuliare).

Podľa § 76 ods. 2, § 78 ods. 1 Trestného zákona mu ďalej uložil ochranný dohľad na 3 roky.

V adhéznom výroku podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku obvineného zaviazal povinnosťou nahradiť škodu poškodenej B. A. v sume 4 652 eur (bolestné) a spoločnosti Dôvera zdravotná poisťovňa v sume 3 553,63 eur (náhrada nákladov za vykonané zdravotné úkony). Okrem toho mu podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil povinnosť solidárne (spoločne a nerozdielne s odsúdeným B. C.) nahradiť poškodenej B. A. škodu v sume 50 eur (za poškodené okno).

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej tiež „odvolací súd“) uznesením z 20. apríla 2022, sp. zn. 4To/24/2022 (ďalej tiež „napadnuté uznesenie“), zamietol odvolania proti prvostupňovému rozsudku, jednak bývalej manželky obvineného B. S. (podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku), ako aj odvolania obvineného a jeho sestry I. M. [podľa § 319 Trestného poriadku (t. j. ako nedôvodné)].

* * *

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal obvinený prostredníctvom obhajcu dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. i), písm. g), písm. e) Trestného poriadku, namietajúc v zmysle § 374 ods. 3 Trestného poriadku aj chyby konania na súde I. stupňa, pretože vytýkané pochybenia neboli napravené v odvolacom konaní.

Dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku) hodnotil ako naplnený tým, že súdom I. stupňa ustáleným skutkom mohol naplniť nanajvýš znaky trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona, argumentujúc tým, že jeho úmysel (subjektívna stránka trestného činu) nesmeroval k následku ťažkej ujmy na zdraví, ale v danom prípade išlo z jeho strany vo vzťahu k ťažkej ujme na zdraví o zavinenie nedbanlivostné, citujúc v tej súvislosti z judikatúry (R 19/1963, R 16/1964, R 35/1991 a R 5/1995-III).

Ďalej uviedol, že ako vyplýva z vykonaného dokazovania:

- poškodená opísala útok takým spôsobom, že ju páchatel' po prebudení na posteli bil najmä po tvári, resp. po hlave a zátylku, pričom sa ona bránila rukami,
- poškodená uviedla, že útočník neútočil na ňu zbraňou,
- znalec MUDr. Jaroslav Grega uviedol, že útok bol vedený päst'ou, bez použitia zbrane,
- poškodená opisovala priebeh napadnutia, podľa ktorého útočník nemohol mať vedomosť o tom o akú osobu ide (o ženu staršieho veku),
- znalec uviedol, že k zlomeniu dolného konca vretennej a lakt'ovej kosti poškodenej došlo na základe pudovej obrany poškodenej, ktorá nastavila horné končatiny protiútok, pričom jeden z úderov zasiahol dolnú časť dlane tesne nad zápästím, kde došlo k vyvráteniu ruky smerom dozadu a vzniku tzv. extenčných zlomenín s roztrhaním väziva medzi zápästnými kostičkami, a to člnkovou a polmesiačikovou kosťou (hlavné pojednávanie z 12. novembra 2021, str. 7 zápisnice),
- v závere znaleckého posudku č. 95/2017 z 30. decembra 2017 znalec MUDr. Jaroslav Grega v odpovedi č. 6 na položenú otázku stanovil u poškodenej dobu liečby a práceneschopnosti na 100 dní, pričom uviedol, že predĺženie obvyklej doby trvania liečenia a práceneschopnosti je spôsobené postmenopauzálnou osteoporózou, potencovanou a accentovanou aj poruchou minerálneho metabolizmu v súvislosti s ochorením na štítnu žľazu, pričom súčasne podľa znalca nedošlo k ohrozeniu života poškodenej.

Podľa dovolateľa z uvedených vykonaných dôkazov vyplýva, že nevedel útok so zbraňou a ani s takou intenzitou, aby mal úmysel spôsobiť poškodenej ťažkú ujmu na zdraví. K ťažkej ujme na zdraví poškodenej došlo výlučne vzhľadom na jej zdravotný stav - chorobu osteoporózu (stratu pevnosti a hustoty kostí, kedy je človek vystavený vysokému riziku zlomenín kostí aj pri vykonávaní bežných činností, pričom najčastejšie postihnuté kosti sú rebrá, boky a kosti v zápästiach a chrbtici) - a to tým, že pudovo vložila do úderu útočníka svoju dlaň.

Z vykonaného dokazovania vyplýva, že nemal vedomosť o tom, že útočí na ženu vyššieho veku, resp. že táto osoba trpí nejakou zdravotnou poruchou, ktorá by mohla spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví (pri preukázanej intenzite útokov páchatel'a). Pred útokom bol zaskočený tou skutočnosťou, že sa v izbe, ktorú sa chystal prehládavať, nachádzala v posteli iná osoba, keďže bol presvedčený, že v rodinnom dome sa nikto nenachádza. O tom, že intenzita útoku nebola taká veľká, aby mohla u zdravej osoby spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví, svedčia ostatné zranenia poškodenej (tržné rany a pomliaždeniny s podliatinami na tvári, hrudníku, bruchu a otras mozgu v takom stave, že nebol ohrozený život poškodenej). Dôvodom útoku zjavne nebola skutočnosť, že by chcel poškodenej spôsobiť ujmu na zdraví, ale to, aby zabránil poškodenej vidieť ho a následne ho identifikovať.

Zdôraznil, že uvedenú námietku nesprávneho právneho posúdenia uplatnil už v pôvodnom konaní, vrátane odvolania a napriek tomu sa odvolací súd s touto námietkou v napadnutom uznesení vysporiadal len tým spôsobom, že : „z hľadiska úmyslu spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví stačí zistenie, že páchatel' vedel, že svojím konaním môže ťažší následok spôsobiť a bol s tým uzrozmeneý. Na takéto uzrozmeneie z dôkazového hľadiska možno usudzovať najmä zo spôsobu vykonania útoku, jeho intenzity a najmä z toho, proti ktorej časti tela útok smeroval“. Ďalej odvolací súd opísal spôsob vedenia útoku („poškodená bola spredu bitá opakovanými údermi“) a opísal poškodenie zdravia poškodenej. Tieto skutočnosti vyhodnotil tak, že skutok napĺňa všetky znaky zločinu podľa § 155 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného

zákona, a to „vzhľadom na spôsob vykonania útoku, jeho intenzitu a najmä to, že smeroval prevažne na hlavu poškodenej, ktorú si poškodená bránila rukami“.

Podstatou pochybenia v právnom posúdení skutku tak bolo odôvodnenie úmyslu spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví najmä tým, že útok bol vedený prevažne na hlavu poškodenej, pričom však opomína podstatnú okolnosť, že ťažké ublíženie zdravia poškodená neutrpela na hlave, ale na ruke (na dlani). Keby mal skutočný úmysel viesť útok s takou intenzitou, že by chcel úmyselne spôsobiť škodu na zdraví, vzhľadom na dokázaný priebeh a vedenie útoku, ako aj počet úderov, by k ťažkému ublíženiu zdravia, pri zohľadnení fyzickej dispozície páchatel'a a poškodenej, v oblasti jej hlavy skutočne došlo.

Z uvedeného vyplýva, že nevedol útok s takou intenzitou, aby mal úmysel poškodenej spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví a ak k takémuto následku u poškodenej došlo, bolo to spôsobené výlučne z dôvodov jej nepriaznivého zdravotného stavu, a to na tej časti tela (na dlani), na ktorú útok primárne vedený nebol.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku (rozsudok súdu I. stupňa je založený na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom) namietal, že trestné stíhanie voči nemu ako obvinenému [pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 151 ods. 1 Trestného zákona (pozn.: zrejme ide o preklep, obsahu spisu zodpovedá „§ 155 ods. 1“), podľa pôvodne právne kvalifikovaného obvinenia, spáchaného v súbehu so zločinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. a) Trestného zákona], v rámci ktorého bol vydaný napadnutý odsudzujúci rozsudok súdu I. stupňa a následne napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, bolo voči nemu podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku začaté až na základe uznesenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru Zvolen z 13. septembra 2018 (pozn.: obsahu spisu zodpovedá, že k začatiu trestného stíhania tzv. vo veci došlo uznesením vyšetrovateľky z 29. augusta 2017, keď dátumu 13. september 2018 zodpovedá v poradí druhému uznesenie o vznesení obvinenia B. S. po tom, čo prvé uznesenie o vznesení obvinenia z 20. marca 2018 bolo uznesením prokurátora z 23. mája 2018, v časti týkajúcej sa tohto obvineného, zrušené).

Zároveň v rámci prípravného konania dňa 27. júna 2018 vypovedal B. C. ako obvinený pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 151 ods. 1 (pozn.: správne „§ 155 ods. 1“) Trestného zákona (pôvodne právne kvalifikované obvinenie) spáchaného v súbehu so zločinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. c) a § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona a formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, zdôrazňujúc, že vyšetrovateľom (ako to vyplýva zo zápisnice) bol pred začiatkom výsluchu ústne vyrozumený, že skutok, ktorý sa mu kladie za vinu, je kvalifikovaný ako skutok spáchaný formou spolupáchateľstva, a to napriek tomu, že v čase tohto prvotného výsluchu bola vo veci obvinená jediná osoba - B. C., pričom z dovtedy vykonaných dôkazov nebol dôvod viesť v čase výsluchu voči B. C. konanie ako spolupáchateľovi trestného činu. B. C. sa po uvedenom poučení zo strany vyšetrovateľa v uvedenej výpovedi z 27. júna 2018 priznal, že sa nachádzal v čase skutku v predmetnom rodinnom dome poškodenej, avšak útoku na poškodenú sa mal dopustiť spolupáchateľ B. S..

Z uvedenej zápisnice o výsluchu obvineného teda vyplýva, že vyšetrovateľ sám nasmeroval (naviedol) výsluch B. C. ako osoby, ktorá spáchala predmetný trestný čin aj s inou osobou (ako spolupáchateľ trestného činu), čomu zodpovedá aj obsah následnej výpovede tohto obvineného.

Súd I. stupňa v odôvodnení rozsudku (na str. 22, tretí odsek) pri vyhodnotení dôkazov poukázal aj na sťažnosť B. S. voči uzneseniu Okresného riaditeľstva Policajného zboru Zvolen z 20. marca 2018, pričom ňou poukazuje na to, že (B. S.) mal počas trestného konania meniť výpovede podľa toho, ako vypovedal obžalovaný B. C., čo malo za následok, že súd pri vyhodnotení dôkazov neuveril jeho verzii (t. j. verzii B. S.), ale naopak uveril verzii spoluobžalovaného B. C. (ktorého vo veci zločinu ublíženia na zdraví spod obžaloby oslobodil). Súčasne (na str. 19, posledný odsek) pri hodnotení dôkazov prihliadol aj na výpoveď B. C. z 27. júna 2018, pričom aj s prihliadnutím na túto výpoveď uveril verzii B. C., podľa ktorej sa v rodinnom dome poškodenej nachádzal spoločne s B. S..

Rozsudok súdu I. stupňa je teda protizákonne založený aj na uvedených dôkazoch, a to:

- na jeho sťažnosti, ktorú podal ešte predtým, ako bolo voči nemu vznesené obvinenie (keďže pôvodné uznesenie o vznesení obvinenia z 20. marca 2018 bolo následne uznesením prokurátora z 23. mája 2018 zrušené), pričom túto skutočnosť namietal v pôvodnom konaní, konkrétne v zdôvodnení odvolania z 21. februára 2022, pričom odvolací súd sa s touto námietkou žiadnym spôsobom nevysporiadal;
- a na výpovedi B. C. z 27. júna 2018, nezákonne vypočutého v postavení spoluobvineného, a to napriek tomu, že nikto iný v tom čase obvinený z daných skutkov nebol.

Je preto názoru, že tieto dôkazy neboli súdom I. stupňa vykonané zákonným spôsobom, keď prvostupňový súd aj o ne oprel svoje rozhodnutie, a túto chybu neodstránil v rámci odvolacieho konania ani odvolací súd, ktorý sa plne stotožnil s rozsahom dokazovania a vyhodnotením dôkazov prvostupňového súdu.

Dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku hodnotil ako naplnený tým, že súd I. stupňa nerozhodol o jeho námietke zaujatosti smerovanej voči prokurátorku Okresnej prokuratúry Zvolen, v dôsledku čoho všetky hlavné pojednávania, na ktorých sa zúčastnila namietaná prokurátorka, boli vykonané v rozpore so zákonom, keďže vo veci konal orgán činný v trestnom konaní, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

Námietku zaujatosti voči tejto prokurátorku Andrei Kralj podal z dôvodu vedenia (existencie) civilného konania vedeného na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 12Co/16/2021, v ktorom ako žalobca 30. apríla 2021 žaloval menovanú prokurátorku, vo výsledku žiadajúc od nej finančné odškodnenie a osobné ospravedlnenie. V tej súvislosti ako dôkaz navrhuje vykonať žalobu podanú 30. apríla 2022 a súdny spis dokumentujúci uvedený civilný proces.

Podstatou pochybenia súdu I. stupňa na hlavnom pojednávaní dňa 18. júna 2021 bolo, že samosudkyňa oznámila, že o ním podanej námietke zaujatosti proti prokurátorku nerozhodne vydaním samostatného uznesenia podľa § 31 a § 32 Trestného poriadku, pretože po podaní obžaloby sa prokurátor stáva stranou trestného konania s rovnakým procesným postavením obžalovaného, pričom o procesnom postupe vedenia hlavného pojednávania po podaní obžaloby rozhoduje iba súd. Takýto postup hodnotí ako nesprávny, keď nebolo rozhodnuté o predmetnej námietke zaujatosti, čím mu bolo odopreté právo podať prípadnú sťažnosť proti uzneseniu podľa § 32 Trestného poriadku, pretože podľa jeho názoru rozhodnuté malo byť, a to tým spôsobom, že menovaná prokurátorka je vylúčená z vykonávania úkonov trestného konania v predmetnej trestnej veci. Vzhľadom na prebiehajúci civilný spor medzi ním a prokurátorku totiž možno mať dôvodnú pochybnosť o jej nezaujatosti pre pomer k danej veci alebo k osobám, ktorých sa úkony trestného konania priamo týkajú v zmysle § 31 ods. 1 Trestného poriadku. Všetky úkony vykonané prokurátorku, resp. úkony, na ktorých sa zúčastnila (jednotlivé termíny hlavných pojednávaní s jej účasťou) po podaní námietky zaujatosti, preto hodnotí ako nezákonné a nemohli tak byť podkladom na rozhodnutie v trestnom konaní.

Vzhľadom k tomu, že došlo k závažným pochybeniam prvostupňového aj odvolacieho súdu, ktoré naplňajú dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. i), písm. g) a písm. e) a § 374 ods. 3 Trestného poriadku navrhol, aby dovolací súd vyslovil porušenie zákona podľa § 371 ods. 1 písm. i), písm. g) a písm. e) Trestného poriadku, zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu aj rozsudok súdu I. stupňa vo všetkých častiach týkajúcich sa jeho osoby, a aby prikázal súdu, o ktorého rozhodnutie ide, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Obvinený vlastným písomným podaním datovaným dňom 2. novembra 2022 doplnil dovolanie uvádzajúc, že uplatňuje dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. e), písm. g) Trestného poriadku, pri argumentácii čiastočne sa prekrývajúcej s odôvodnením predloženým prostredníctvom obhajcu (viď vyššie), s osobitným dôrazom na námietky voči vo veci konajúcej (už vyššie menovanej) prokurátorku, pričom podstata argumentácie v ďalšom predstavuje poukazy na výsledky dokazovania v pôvodnom konaní a hodnotenie vo veci vykonaných dôkazov, ktoré podľa názoru obvineného nepreukazujú jeho vinu.

* * *

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Zvolen (ďalej tiež „prokurátorka“), v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného, toto hodnotila ako neodôvodnené a v rozpore s § 368 a nasl. Trestného poriadku dodávajúc, že k dovolateľom vytýkaným chybám nedošlo, ako na súde I. stupňa, tak ani na odvolacom súde.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku v podstatnom uviedla, že dovolacie námietky môžu byť len právneho charakteru, resp. nemôžu to byť námietky skutkové a teda obvinený sa nemôže dožadovať prehodnocovania dôkazov. Konštatovala, že ustálený skutok v skutkovej vete odsudzujúceho rozsudku je vymedzený tak, že zodpovedá znakom skutkovej podstaty zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, zdôrazňujúc, že úmyselným priamym konaním obvinený spôsobil ťažkú ujmu na zdraví poškodenej, ktorá si u nej vyžiadala práceneschopnosť v trvaní 100 dní. Dovoláciu argumentáciu hodnotila v tomto smere ako účelovú, pretože práve táto právna kvalifikácia zakladala u obvineného aplikáciu § 47 Trestného zákona, a teda aj uloženie jedného z najprisnejších trestov.

Skutočnosti namietané v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku považovala za nepreukázané, pričom zdôraznila, že tento dovolací dôvod by mohol byť naplnený, ak by nesúlad so zákonom bol preukázaný a súčasne by išlo o dôkaz, ktorý v rozhodujúcej miere ovplyvnil napadnuté rozhodnutie. Dovolateľom namietané skutočnosti však nenapĺňajú uvedené náležitosti, keď výpoveď spoluobvineného považuje za nezákonnú len preto, že touto výpoveďou usvedčil seba aj obvineného ako spolupáchateľa.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku uviedla, že nemá vedomosť o civilnej žalobe, na ktorú poukazuje obvinený, pričom do dňa podania predmetného vyjadrenia jej neboli v tejto veci doručené žiadne podania, prípadne rozhodnutia. Keďže nebolo v konaní možné postupovať podľa § 31 a § 32 Trestného poriadku uviedla, že nemôže byť naplnený ani tento dovolací dôvod. S námietkou zaujatosti voči nej sa súd vysporiadal správne a zákonne, keď o nej nerozhodol.

Súd I. stupňa aj odvolací súd vychádzali zo správne zisteného skutkového stavu, ktorý aj správne kvalifikovali vo vzťahu k vykonaným dôkazom, pričom osobitne poukázala na uznesenie odvolacieho súdu, ktoré je riadne a podrobne odôvodnené.

Navrhla preto, aby dovolací súd na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného odmietol.

* * *

Obvinený v replike k vyjadreniu prokurátorky (prostredníctvom obhajcu) zdôraznil, že v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nenapáda skutkové zistenia, ale uplatňuje námietky výlučne právneho charakteru, t. j. namietal nesprávne právne posúdenie zisteného skutku. Poukázal na to, že prokurátorka len stroho uviedla, že skutok zodpovedá znakom žalovaných trestných činov, avšak vôbec sa nevyjadrila k dovolacej argumentácii, podľa ktorej nevedol útok takým spôsobom, aby mal úmysel spôsobiť poškodenej ťažkú ujmu na zdraví, ktorá vznikla výlučne vzhľadom na jej zdravotný stav. Taktiež sa prokurátorka nevyjadrila ani k jeho argumentom, že nemal vedomosť o tom, že útočí na ženu vyššieho veku, resp. že táto osoba trpí zdravotnou poruchou. Opätovne poukázal na absenciu úmyslu vo vzťahu k zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 Trestného zákona, pretože útok smeroval prevažne na hlavu poškodenej, ktorú si bránila rukami, pričom ťažká ujma na zdraví bola spôsobená práve na kosti dlane, a to v dôsledku existencie osteoporózy poškodenej.

V reakcii na argumentáciu prokurátorky k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného

poriadku opätovne uviedol, na ktorých nezákonne vykonaných dôkazoch je založený rozsudok súdu I. stupňa, pričom ich význam pre rozhodnutie spočíval v tom, ktorej výpovedi (obvineného alebo spoluobvineného B. C.) konajúce súdy mali uveriť. Poukázal na to, že prokurátorka sa nevyjadrila k tomu, z akého dôvodu majú byť označené dôkazy vykonané zákonným spôsobom, a teda sa ani nevyjadrila k napádaným právnym vadám týchto úkonov.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku uviedol, že netvrdil, že o námietke zaujatosti voči prokurátorky mal rozhodovať konajúci súd (ako to podsúva prokurátorka), ale naopak všeobecne tvrdil, že došlo k procesnému pochybeniu, keď nebolo rozhodnuté o námietke zaujatosti prokurátorky Okresnej prokuratúry Zvolen, voči ktorému by následne mohol podať prípadnú sťažnosť podľa § 32 Trestného poriadku. Prebiehajúci civilný spor dostatočne špecifikoval, preto vyjadrenie prokurátorky o nedoručení žaloby podľa neho neobstoí. Existencia civilného konania jej bola preukázaná a ako účastník konania mala právo do civilného súdneho spisu nahliadnuť. Všetky hlavné pojednávania v predmetnej trestnej veci od 18. júna 2021, na ktorých sa uvedená prokurátorka zúčastnila, ako aj všetky úkony vykonané prokurátorkou po tomto dátume, boli vykonané v rozpore so zákonom, pretože mala byť vylúčená z trestného konania postupom podľa § 31 a § 32 Trestného poriadku.

* * *

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) primárne skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že boli splnené podmienky uvedené v § 372 ods. 1 Trestného poriadku. Pripomína len, že v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku je ako dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v dovolaní uvedené, pričom táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb vytýkaných napadnutému rozhodnutiu a konaniu, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (R 120/2012 - I.). Podstatná je teda u obvineného vecná argumentácia (vytýkané chyby) a nie správnosť jej podradenia pod konkrétny dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Poznamenáva tiež, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu.

S ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, najvyšší súd je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti nemôže ísť nad rámec návrhu a v ňom špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku).

* * *

Dovolací súd posudzujúc dovolanie obvineného v uvedených intenciách konštatuje, že obvinený v ňom uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. e), písm. g), písm. i) Trestného poriadku.

Pokiaľ v texte dovolania uplatnil aj „dovolací dôvod“ podľa § 374 ods. 3 Trestného poriadku, dovolací súd v tejto súvislosti dáva do pozornosti judikát - rozhodnutie publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 47/2014, z ktorého právneho záveru

vyplýva, že ustanovenie § 374 ods. 3 Trestného poriadku svojou povahou nepredstavuje samostatný, resp. samostatne uplatniteľný dovolací dôvod nad rámec dôvodov taxatívne vymedzených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Podľa právnej vety R 47/2014 - I. : „Ustanovenie § 374 ods. 3 Tr. por. nemožno uplatňovať ako samostatný dôvod dovolania. Toto ustanovenie len v nadväznosti na § 369 Tr. por. a § 372 ods. 1 Tr. por. vyjadruje okolnosť, že aj keď sa z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Tr. por. dovolaním napáda vždy rozhodnutie súdu druhého stupňa (okrem dovolania podaného ministrom spravodlivosti), možno dovolaním namietat aj chyby konania súdu prvého stupňa, ak vytýkané pochybenia neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku. Ak dovolateľ namieta chybu konania na súde prvého stupňa, musí táto chyba zodpovedať niektorému z dôvodov dovolania uvedenému v § 371 ods. 1 Tr. por. a takto musí byť aj v dovolaní označená (374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.)“.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je naplnený, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa primárne rozumie, že súdmi v pôvodnom konaní ustálený skutok bol vo výroku o vine odsudzujúceho rozhodnutia právne kvalifikovaný ako trestný čin, hoci nenapĺňa znaky akéhokoľvek trestného činu, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, než pre aký bol obvinený uznaný za vinného.

Podstatou správneho právneho posúdenia skutku (správnej právnej kvalifikácie) je tak správna aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený (formulovaný v tzv. skutkovej vete odsudzujúceho výroku o vine) v napadnutom rozhodnutí súdu bol z pohľadu zákonných znakov správne subsumovaný (podradený) pod konkrétnu skutkovú podstatu príslušného trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu.

Argumentácia obvineného k tomuto dovolaciemu dôvodu bola formulovaná v dvoch rovinách. V prvej obvinený spochybňuje samotnú správnosť zisteného skutkového stavu, domáha sa záveru, že súdy oboch inštancií v pôvodnom konaní nesprávne vyhodnotili vo veci vykonané dôkazy. Obvinený tvrdí, že inkriminovaný čin nespáchal (teda popiera jeho spáchanie), čo odvodzuje vo svojej podstate už z jeho názoru o tom, že súdy v pôvodnom konaní nemali prihliadať na nepravdivú výpoveď spoluobvineného B. C. a na dôkaz zaistený na slnečných okuliároch (veci zaistenej na mieste činu) vo forme biologickej stopy, ktorá ho prostredníctvom znaleckého dokazovania, na základe analýzy DNA, stotožnila ako pôvodcu tejto stopy, vo vzťahu k čomu obvinený nastolil obranu, že išlo o slnečné okuliare, ktoré mal mať na sebe spoluobvinený B. C. spolu s jeho šiltovkou.

Z dikcie § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku však vyplýva, že správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť. Je z nej tak zrejmé, že dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Záver obsiahnutý vo výroku o vine odsudzujúceho rozsudku formulovaný v tzv. skutkovej vete je odrazom procesu hodnotenia vo veci vykonaných dôkazov, ktorý je tak zákonom zverený výlučne súdom v pôvodnom konaní, keď výnimku v tomto smere, v rámci dovolacieho konania, predstavuje len prípad podania dovolania ministrom spravodlivosti z dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, čo však zjavne nie je posudzovaný prípad. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku tak nie je možné z pohľadu dovolacieho súdu posudzovať správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov v intenciách § 2 ods. 12 Trestného poriadku. Pri hodnotení dovolacej argumentácie v rámci tohto dovolacieho dôvodu je tak dovolací súd viazaný skutkovými zisteniami formulovanými v tzv. skutkovej vete výroku o vine odsudzujúceho rozsudku.

Dovolacie námietky obvineného proti spôsobu hodnotenia dôkazov a nenáležite zistenému skutkovému stavu súdmi v pôvodnom konaní, tak dovolací súd hodnotil ako (vecne) nespôsobilé naplniť dovolateľom uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Pokiaľ (v druhej rovine) v rámci tohto dovolacieho dôvodu obvinený formuloval dovolacie námietky

smerujúce k spochybneniu tzv. subjektívnej stránky trestného činu (zavinenia) v tom zmysle, že u neho absentoval úmysel spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví, ako aj jeho vedomosť o veku poškodenej, tieto námietky taktiež obvinený formuloval s poukazom na vykonané dokazovanie súdmi v pôvodnom konaní, a vlastné ním formulované závery opieral o ním predostretý spôsob hodnotenia týchto vo veci vykonaných dôkazov, čím sa vo svojej podstate domáhal iného spôsobu hodnotenia dôkazov vykonaných súdmi v pôvodnom konaní, než k akému pristúpili v myšlienkovom, dôkazy hodnotiacom procese, tieto súdy.

K povahe týchto námietok dovolací súd len dodáva, že dovolateľ v argumentácii k nim nenamietal chyby spočívajúce v nesprávnosti formulácie skutku (pri konfrontácii konkrétnych skutkovo ustálených okolností so znakmi trestného činu, resp. trestných činov, z ktorých bol v zmysle aplikovanej právnej kvalifikácie uznaný za vinného), ale to, že konkrétne okolnosti boli skutkovo ustálené v rozpore s výsledkami vykonaného dokazovania, ktorého prehodnotenia sa de facto dožaduje.

Takto formulované námietky preto neboli spôsobilé naplniť dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Len navyše, k otázke možnosti, resp. nemožnosti vyhodnocovania skutkových okolností z pohľadu subjektívnej stránky trestného činu, dovolací súd dáva do pozornosti rozhodnutie (R) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 3/2011, ktoré vyslovuje právny záver, že:

Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa.

Tento dovolací dôvod preto nemôže napĺňať ani poukaz na to, že nebola v konaní preukázaná vykonaným dokazovaním subjektívna stránka trestného činu. Táto totiž predstavuje vnútorný vzťah páchateľa k spáchanému trestnému činu, ktorý nie je možné skúmať priamo, ale len sprostredkované, t. j. tak ako sa navonok prejavuje v jeho konaní, ktoré je napokon obsahom skutkovej vety rozhodnutia.

Predmetom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku môže byť len nesprávne právne posúdenie takto ustáleného skutku v skutkovej vete rozhodnutia ustálenej súdmi prvého a druhého stupňa, ale nikdy samotné skutkové zistenia, ktoré sú jej obsahom a ktoré nie je možné akokoľvek dopĺňať a meniť.

Z pohľadu skutkového ustálenia okolností k zákonnému znaku „ťažkej ujmy na zdraví“ v skutkovej vete - v ktorej samotný útok obvineného na poškodenú (spôsob jeho vedenia, intenzita a škodlivý následok) je vyjadrený tým spôsobom, že ju „...fyzicky napadol tým spôsobom, že ju uderal rukami do oblastí tváre a dusil ju paplónom, pričom po tom, ako sa B. A. jeho útoku bránila od svojho konania upustil“ (protiprávne konanie), „...čím spôsobil majiteľke domu B. A. ... zranenia, a to otras mozgu, zlomeninu dolného konca vretennej kosti s posunom, zlomeninu dolného konca laktbovej kosti s posunom, roztrhnutie väzivového spojenia medzi kosťami zápästia a to kosťou člnkovitou a kosťou polmesiačkovitou, tržnú ranu na čele vľavo siahajúcu do obočia, mnohopočetné pomliaždeniny tváre s podliatinami, pomliaždenie hrudníka v oblasti prsníkov s podliatinami, pomliaždenie brucha s podliatinou a pomliaždenie pravého kolena s podliatinou, ktoré zranenia si vyžiadali práceneschopnosť spojenú s dobou liečenia a v trvaní 100 dní.“ (škodlivý následok) - možno vysloviť dôvodnosť záveru (z pohľadu objektívnej aj subjektívnej stránky trestného činu) o takom konaní obvineného, ktorý bol vedený v úmysle spôsobiť obeti ťažkú ujmu na zdraví, ktorú je aj spôsobil, t. j. že skutková veta dostatočne zreteľne vyjadruje protiprávnosť konania (samotný fyzický útok), škodlivý následok (ťažká ujma na zdraví) aj príčinnú súvislosť (kauzálny nexus) medzi nimi.

Polemika obvineného v dovolaní o tom, že najzávažnejšie zranenie poškodenej je zranenie ruky, spôsobenej jej osteoporózou, teda ide o zranenie súvisiace s nepriaznivým zdravotným stavom, resp. vekom poškodenej, v prepojení so záverom, že z pohľadu zavinenia obvineného teda toto zranenie

poškodenej spôsobil z nedbanlivosti (nie úmyselne), opäť opomína viazanosť dovolacieho súdu ustáleným skutkom, v ktorom takýto (ním uvádzaný) záver ustálený nie je [keď samotná dĺžka práceneschopnosti spojená s dobou liečenia v trvaní 100 dní je ustálená v nadväznosti na všetky skutkovo ustálené zranenia (nielen zranenie ruky)], v dôsledku čoho tento argument (v nadväznosti na poukaz na závery znaleckého dokazovania ohľadne zranení poškodenej) nevybočuje z tzv. skutkových námietok, t. j. takých, ktorými sa dovolateľ v skutočnosti domáha iného hodnotenia dôkazov, než vykonaného súdmi v pôvodnom konaní, a tým aj zmeny skutku tak ako bol súdmi v pôvodnom konaní ustálený (v tzv. skutkovej vete), a ktorému preto dovolací súd nie je oprávnený priznať relevanciu v rámci vymedzenom dovolacím dôvodom upravenom v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolací súd uvádza, že tento je v zmysle dikcie označeného zákonného ustanovenia naplnený, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom, musí byť z obsahu spisu zrejmá a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku. Z uvedeného potom vyplýva, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku len vtedy ak má, resp. mal negatívny materiálny dopad na procesné práva obvineného. Ak sa nepreukázu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, a to aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom (R 24/2020).

Z dovolacej argumentácie obvineného je zrejmé, že pod uvedený dovolací dôvod argumentačne nesubsumoval akékoľvek procesné námietky ani procesné ustanovenia, ktoré by podľa jeho názoru mali byť v pôvodnom konaní porušené pri zaistení (resp. zabezpečení) alebo pri vykonávaní konkrétneho dôkazu zo strany orgánov činných v trestnom konaní, alebo súdov prvej a druhej inštancie.

Vo svojej podstate pod týmto dovolacím dôvodom obvinený vyslovil námietku proti spôsobu hodnotenia dôkazov súdom I. stupňa (v nadväznosti naň aj odvolacieho súdu tým, že sa s takým hodnotením dôkazov stotožnil) formulovanému v odôvodnení prvostupňového rozsudku, v rámci ktorého súd (podľa neho) nesprávne prihliadal aj na výpoveď spoluobvineného B. C. z 27. júna 2018 (hoci na ňu podľa neho prihliadať nemal), a v rámci ktorého tiež zohľadnil aj obsah jeho (obvineného) sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia, ktoré však následne bolo prokurátorom zrušené (na ktoré z toho dôvodu taktiež súd nemal prihliadať).

De facto tieto dovolacie námietky obvineného smerujú proti spôsobu odôvodnenia prvostupňového rozsudku a nie proti nezákonnosti dôkazov, keď výsluch (spolu)obvineného B. C. dovolateľ ani nenapáda z dôvodu porušenia procesných ustanovení o výsluchu tohto obvineného, ale len z pohľadu nemožnosti zohľadnenia výpovede tohto obvineného z prípravného konania voči obvinenému B. S., a súčasne námietka proti zohľadneniu sťažnosti obvineného B. S. ani nie je námietkou proti dôkazu, keďže sťažnosť nie je dôkazom, ale riadnym opravným prostriedkom proti uzneseniu, a jej podanie obvineným je len využitím jeho procesného práva takýto opravný prostriedok využiť.

Námietky tohto typu preto vôbec nespádajú (vecne) pod námietky uplatniteľné v rámci dovolacieho dôvodu upraveného v § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku. Dovolací súd však bral zreteľ na svoju viazanosť dovolacími námietkami (vytýkanými chybami) bez ohľadu na to, či ich dovolateľ správne subsumoval pod konkrétny dovolací dôvod uvedený v taxatívnom výpočte dovolacích dôvodov v § 371 ods. 1 Trestného poriadku (R 120/2012), a keďže aj riadne odôvodnenie rozhodnutia je súčasťou práva obvineného na obhajobu, a v jeho rámci aj prípadné (nesprávne) zohľadnenie nezákonných alebo

procesne nepoužiteľný dôkazov súdom pri ustálení viny vo všeobecnosti (hoci vždy v závislosti na markantoch konkrétneho prípadu) môže viesť k porušeniu § 278 ods. 2 Trestného poriadku [v zmysle ktorého súd v konaní po podaní obžaloby môže pri svojom rozhodnutí prihliadať len na skutočnosti, ktoré boli prebraté na hlavnom pojednávaní, a opierať sa o dôkazy, ktoré boli na hlavnom pojednávaní vykonané], posudzoval tieto námietky ako subsumovateľné pod dovolací dôvod upravený v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (t. j. porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom).

V týchto intenciách, konkrétne k výsluchu (ako dôkaznému prostriedku) obvineného B. C. a k jeho výpovedi (ako dôkazu) z 27. júna 2018, dovolací súd uvádza, že B. C. bol v posudzovanej trestnej veci trestne stíhaný spoločne s obvineným B. S., keď obom bolo spoločným uznesením vznesené obvinenie vyšetrovateľom Policajného zboru dňa 20. marca 2018, v ktorom v zmysle právnej kvalifikácie skutku, tento mali spáchať obaja obvinení vo forme spolupáchateľstva (§ 20 Trestného zákona).

Tvrdenie obvineného B. S. zodpovedá obsahu spisu v tom, že toto uznesenie o vznesení obvinenia bolo v časti, ktorá sa ho týkala, následne zrušené uznesením prokurátora z 23. mája 2018. To však nič nemení na tom, že B. C. bol naďalej trestne stíhaný na podklade tohto uznesenia (o vznesení obvinenia z 20. marca 2018), keď tomuto obvinenému uznesenie o vznesení obvinenia zrušené nebolo, a pokiaľ bol v procesnom postavení obvineného vypočutý 27. júna 2018, tak bol vypočutý v čase po vznesení mu obvinenia, a to ku skutku, ktorý sa mu kládol týmto uznesením za vinu. Zrušenie pôvodného uznesenia o vznesení obvinenia len vo vzťahu k B. S. pritom nevylučuje možnosť, aby ďalej B. C. bol trestne stíhaný pre skutok, ktorý mal spáchať spolupáchateľstvom [rovnako ako v iných prípadoch, v ktorých nič nebráni vzneseniu obvinenia hoci len jednej osobe pre skutok spáchaný spolupáchateľstvom (napr. pokiaľ dôkazných stav zodpovedá dôvodnému podozreniu, že ide o skutok, na ktorom sa zúčastnili koordinovane viaceré osoby, avšak tieto zatiaľ neboli ustálené)], už odhliadnuc od toho, že predmetom trestného konania je skutok a nie jeho právna kvalifikácia, ktorá sa v procese zabezpečovania dôkazov, počas celého trestného stíhania, môže meniť.

Samotný fakt zrušenia uznesenia o vznesení obvinenia z 20. marca 2018 výlučne vo vzťahu k B. S. teda nemá akýkoľvek vzťah k otázke zákonnosti identického uznesenia vo vzťahu k B. C., a teda neexistuje zákonná prekážka, pre ktorú by táto jeho výpoveď len z toho dôvodu mala byť nezákonnou, resp. procesne nepoužiteľnou, a to prípadne aj v konaní pred súdom (za splnenia ďalších zákonných podmienok pre prípadné čítanie tejto výpovede na hlavnom pojednávaní). Odhliadnuc od uvedeného však, ako je zrejmé zo zápisnice o hlavnom pojednávaní z 2. októbra 2019, B. C. v procesnom postavení obžalovaného bol vypočutý na hlavnom pojednávaní, a to bez toho, aby v rámci tohto výsluchu bola jeho vyššie označená výpoveď z prípravného konania čítaná postupom 264 ods. 1 Trestného poriadku (t. j. za účelom odstraňovania rozporov). Pokiaľ tak súd I. stupňa v napadnutom rozsudku (jeho odôvodnení) konštatoval nerozpornosť výpovede tohto obžalovaného na hlavnom pojednávaní s jeho výpoveďou z prípravného konania, nejde o nič viac než o konštatovanie procesnej situácie výpovede tohto obžalovaného na hlavnom pojednávaní, ktorá nevyžadovala procesne odstraňovať (neexistujúce) rozpory vo vzťahu k jeho výpovedi z prípravného konania [v dôsledku čoho táto výpoveď logicky (a správne) čítaná nebola, keď neexistoval na taký postup zákonný dôvod predpokladaný v § 264 ods. 1 Trestného poriadku].

K námietke (podľa dovolateľa nesprávneho) zohľadnia tejto výpovede v odôvodnení prvostupňového rozsudku je v podstatnom potrebné zdôrazniť, že tento rozsudok sa týkal nielen obvineného B. S., ale rovnako tak aj (s ním spoločne žalovaného) B. C., v dôsledku čoho sa súd I. stupňa v tomto rozsudku logicky vysporiadaval (a bol povinný sa vysporiadať) aj s otázkou viny v tom čase obžalovaného B. C., ktorého súd taktiež uznal za vinného, hoci nie v plnom skutkovom rozsahu obžaloby (z pohľadu právnej kvalifikácie bol odsúdený „len“ pre prečin porušovania domovej slobody, keď časť žalovaného skutku, týkajúcu sa fyzického násillia páchaného na poškodenej, súd I. stupňa vyhodnotil s poukazom na vykonané dokazovanie ako exces B. S. z pôvodnej dohody oboch obžalovaných, ktorí sa síce spoločným konaním vlámali do obydllia poškodenej za účelom vykonania krádeže, avšak bez predpokladu, že by v tomto obydllí mali prísť do kontaktu s inou osobou).

Zo samotnej časti odôvodnenia prvostupňového rozsudku, na ktorú dovolateľ adresne poukazuje (str. 19, posledný odsek) je pritom zrejmé, že v tejto časti sa súd I. stupňa vysporiadaval s otázkou viny práve obžalovaného B. C., a to poukazom primárne na jeho priznanie sa k žalovanej trestnej činnosti, nielen v prípravnom konaní, ale aj na hlavnom pojednávaní, so záverom o presvedčivosti jeho výpovede v časti popisu spôsobu vykonania a priebehu žalovaného skutku, ďalej aj s poukazom na ďalšie dôkazy, ktoré jeho priznávajúcu výpoveď (podľa dôkazy hodnotiaceho záveru súdu) potvrdzovali (jeho DNA na peňaženke poškodenej, ktorá bola zaistená na mieste činu).

Pokiaľ túto výpoveď súd I. stupňa hodnotil v intenciách hodnovernosti a pravdivosti výpovede obvineného B. C. (k otázke jeho viny), a v dôsledku toho následne túto jeho výpoveď aj vyhodnotil ako hodnovernú, a preto pravdivú aj vo vzťahu ku konaniu na mieste činu v tom čase spoluobžalovaného B. S., účastného na identickom skutku (charakterizovaného tým, že obaja spoločne mali vzniknúť do predmetnej nehnuteľnosti, po vzájomnej dohode a s primárnym cieľom vykonať krádež vlámaním), takémuto myšlienkovému postupu pri hodnotení dôkazov súdu I. stupňa nemožno nič vytknúť z pohľadu spôsobu komplexného hodnotenia vykonaných dôkazov v identickej trestnej veci v súlade s § 2 ods. 12 Trestného poriadku.

Pokiaľ dovolateľ rovnako adresne namietal zohľadnenie obsahu jeho sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia, je potrebné konštatovať, že súd I. stupňa v odôvodnení rozsudku skutočne na obsah tejto sťažnosti v časti uvádzanej obvineným poukázal (str. 22, posledný odsek), ale ako je zrejmé z kontextu celého odôvodnenia, ide o tú jeho časť, v ktorej sa súd I. stupňa vysporiadaval s obranou (obhajobou) obvineného B. S., ktorého vinu uznával dôkazne primárne na základe výpovede spoluobžalovaného B. C., ktorý ho usvedčoval. V tejto súvislosti išlo o (dôkazy hodnotiacu) úvahu súdu I. stupňa, ktorou vysvetľoval, prečo obrane obžalovaného B. S. neuveril, a to okrem iného aj poukazom na viaceré zmeny a postupné prispôsobovanie jeho obranného postoja ku skutku, ktorý bol predmetom celého trestného konania, pričom v tej súvislosti poukázal aj na uvedenú sťažnosť, v ktorej tvrdil, že sa na mieste činu vôbec nenachádzal (ani v okolí O.), hoci vo svojej ďalšej výpovedi z 8. novembra 2018 už priznával, že v obci O. bol (avšak len čakal na obvineného B. C. v motorovom vozidle).

V tejto súvislosti dovolací súd len pripomína, že podľa § 168 ods. 1 Trestného poriadku je súd povinný sa v odôvodnení rozsudku vysporiadať aj s obhajobou (resp. obranou verziou) obžalovaného, keď zvlášť tomu tak je v prípade, ak obranu obžalovaného proti obvineniu v kontexte vykonaného dokazovania súd hodnotí ako nepodporenú, resp. priamo vyvrátenú inými vo veci vykonanými dôkazmi - viď dikciu § 168 ods. 1 Trestného poriadku: „ak rozsudok obsahuje odôvodnenie, súd v ňom stručne uvedie, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opiera a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú. Z odôvodnenia musí byť zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou ...“.

V rámci odôvodnenia rozsudku tak súd je priamo zo zákona povinný reagovať na obranné vyjadrenia obvineného, ktoré obvinený nevyhnutne nemusí uvádzať len v rámci jeho výsluchu (obvineného/obžalovaného), ale v akejkoľvek forme, napr. aj v písomných podaniach, v ústnych prejavoch počas vykonávania aj iných úkonov trestného konania (než je jeho výsluch), taktiež v rámci práva vyjadriť sa k zabezpečeným alebo vykonávaným dôkazom (napr. v rámci realizácie práva preštudovania spisu pri skončení vyšetrovania alebo na hlavnom pojednávaní) a taktiež aj v rámci opravných prostriedkov, čo všetko je súčasťou (obsahom) jeho procesných práv, v základe upravených v § 34 Trestného poriadku (viď najmä: „obvinený má právo od začiatku konania proti svojej osobe vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu, a k dôkazom o nich ... Môže uvádzať okolnosti, navrhnúť, predkladať a obstarávať dôkazy slúžiace na jeho obhajobu, robiť návrhy a podávať žiadosti a opravné prostriedky ...“).

Pokiaľ teda súd I. stupňa v rámci zdôvodnenia rozsudku, ktorým uznával obvineného B. S. za vinného zo žalovanej trestnej činnosti, poukázal aj na jeho postoj ku skutku, ktorý vyjadril už v sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia, túto časť odôvodnenia treba považovať za súčasť vysporiadania sa s obranou tohto obžalovaného zo strany súdu I. stupňa, a teda súčasť plnenia si povinnosti súdu reagovať

na vyjadrenia obvineného a jeho postoje ním (v priebehu konania) prezentované ku skutku, pre ktorý bol stíhaný. V tej súvislosti je vhodné poznamenať, že obvinený má právo sa obhajovať spôsobom, ktorý uzná za vhodný, čoho obsahom však už nie je právo na to, aby spôsob jeho obrany bol súdom vyhodnocovaný výlučne v jeho prospech, zvlášť pokiaľ v rámci realizácie týchto obhajobných práv uvádza tvrdenia, ktorých pravdivosť nebola inými dôkazmi podporená, resp. bola nimi priamo vyvrátená.

Stručne sumarizujúc uvedené, dovolací súd konštatuje, že časti odôvodnenia prvostupňového rozsudku namietané obvineným vecne nezodpovedali obvineným uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, pričom pri možnej subsumpcii týchto námietok pod dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku vzhľadom k tomu, že išlo o časti odôvodnenia rozsudku, v ktorej sa súd I. stupňa vysporiadal s obhajobou obvineného B. S., konal v súlade s § 168 ods. 1 Trestného poriadku, v dôsledku čoho neporušil právo tohto obvineného na obhajobu (práve naopak), a tým skôr potom ani vôbec nemohol toho jeho právo porušiť zásadným spôsobom, aby tak bolo možné konštatovať naplnenie naposledy označeného dovolacieho dôvodu.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku dovolací súd uvádza, že tento je v zmysle dikcie označeného zákonného ustanovenia naplnený, ak vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

V rámci tohto dovolacieho dôvodu obvinený namietal (ako nesprávny) procesný postup, ktorým súd I. stupňa nekonal o jeho námietke zaujatosti, ktorú v trestnom konaní, v štádiu konania pred súdom, adresoval prokurátorky Andrei Kralj. Obsahu spisu zodpovedá, že obvinený adresoval námietku zaujatosti proti tejto prokurátorky písomne s jej dorúčením súdu I. stupňa 28. mája 2021 (č. l. 683 a 684), pričom s touto námietkou sa vysporiadal súd I. stupňa na hlavnom pojednávaní konanom 18. júna 2021 (2. strana zápisnice z č. l. 689) v podstatnom tým spôsobom, že ide o námietku zaujatosti, o ktorej sa nekoná s vysvetlením, že podaním obžaloby sa prokurátor stáva stranou trestného konania, ktorého nemožno úspešne v konaní pred súdom namietat, aby tak bolo nevyhnutné o takejto námietke formálne procesne uznesením rozhodovať.

Podstatou uvedenej námietky zaujatosti bolo tvrdenie obvineného, že na menovanú prokurátorku podal 30. apríla 2021 (t. j. v priebehu súdneho konania) civilnú žalobu na ochranu osobnosti, o ktorej sa vedie konanie na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 12C/16/2021.

Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku, z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca, prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezáujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku (v znení účinnom v čase konania vyššie označeného termínu hlavného pojednávania), o námietke zaujatosti strany, ktorá je založená na tých istých dôvodoch, pre ktoré už raz bolo o takej námietke rozhodnuté, alebo ktorá nebola vznesená bezodkladne podľa § 31 ods. 5 alebo ak je dôvodom námietky len procesný postup orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu v konaní, sa nekoná; to platí aj o námietke, ktorá je založená na iných dôvodoch ako dôvodoch podľa § 31.

Hoci ustanovenie § 31 ods. 1 Trestného poriadku zahŕňa medzi subjekty, ktoré z tam uvedených dôvodov sú vylúčené z vykonávania úkonov trestného konania, okrem iných aj prokurátora, nemožno opomínať, a naopak je potrebné rozlišovať, procesné postavenie prokurátora v štádiu prípravného konania, v ktorom vystupuje v pozícii orgánu činného v trestnom konaní (popri policajtovi) s osobitným postavením vo vzťahu k vyšetrovaniu (resp. k skrátenému vyšetrovaniu) ako orgán vykonávajúci dozor nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní s hierarchicky nadriadeným postavením voči policajtovi a s rozhodovacou právomocou voči obvinenému (aj ďalším subjektom trestného konania), v

rozsahu upravenom Trestným poriadkom. V tomto zmysle pánom prípravného konania (tzv. „dominus litis“) je prokurátor, ktorý ma z tejto svojej pozície priamy procesný vplyv na samotný priebeh prípravného konania aj rozhodovaciu právomoc, ktorou zasahuje do práv a právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb v trestnom konaní.

Iniciovaním súdneho konania podaním obžaloby alebo návrhu na schválenie dohody o vine a treste však prokurátor toto procesné postavenie stráca a stáva sa stranou v konaní, v právno-procesnej rovine v rovnocennom postavení s inými stranami, t. j. aj s obvineným/obžalovaným.

Týmto sa vo vzťahu k obvinenému (obžalovanému) stáva prokurátor protistranou, pričom už z logiky tohto vzťahu obvinený (obžalovaný) v priebehu súdneho konania nemá právo účinne namietat' zaujatosť prokurátora (protistrany v spore) a tým sa dožadovať jeho vylúčenia z vykonávania úkonov trestného konania, pretože prokurátor v tomto štádiu už nevykonáva procesné úkony v rámci svojej rozhodovacej právomoci, ktorá v tomto štádiu trestného konania už prináleží súdu, pričom jeho procesné možnosti a procesná aktivita sú rámcované len jeho procesnými právami upravenými Trestným poriadkom ako strany v konaní (protistrany voči obvinenému/obžalovanému).

Súd I. stupňa tak správne o námietke zaujatosti v tom čase obžalovaného B. S. proti prokurátorke Andrei Kralj nekonal, a teda ani osobitne procesne (vo forme uznesenia) nerozhodol, konajúc tak v súlade s § 32 ods. 6 Trestného poriadku, pretože zo strany obžalovaného v tom čase išlo o námietku zaujatosti proti subjektu trestného konania - prokurátorovi, ktorého nemožno vylúčiť ako stranu v konaní pred súdom, pretože nejde o subjekt (§ 10 ods. 10 Trestného poriadku), ktorý by v tomto štádiu trestného konania už (na rozdiel od prípravného konania) vykonával úkony trestného konania v zmysle rozhodovacej právomoci tak vo vzťahu ku skutku, ktorý je jeho predmetom, ani vo vzťahu k obvinenému (resp. obžalovanému) alebo iným stranám trestného konania.

Pokiaľ podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku sa nekoná (okrem iného ani) o námietke zaujatosti založenej na iných dôvodoch než uvedených v § 31 ods. 1 Trestného poriadku, potom tým skôr [„argumentum a maiori ad minus“ (od väčšieho k menšiemu)] a prednostne nie je opodstatnené konať o námietke zaujatosti strany, ktorú podáva proti inej strane (resp. protistrane) konania (t. j. aj ak ide o námietku obvineného/obžalovaného proti prokurátorovi). Na procesnú situáciu, ako aj posudzovanú, je preto nevyhnutné aplikovať § 32 ods. 6 Trestného poriadku per analogiam (t. j. analogicky).

V zmysle dikcie § 31 ods. 1 Trestného poriadku, tak v prípade námietky zaujatosti obvineného/obžalovaného proti prokurátorovi v súdnom konaní ide o námietku podanú proti subjektu nespôsobilému pre vylúčenie rozhodnutím súdu, pretože u prokurátora nejde o subjekt trestného konania, ktorý by v štádiu súdneho konania vykonával úkony trestného konania (viď dikciu „z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený...“), t. j. úkony, z ktorých by ho bolo možné vylúčiť, pretože tieto úkony (po podaní obžaloby alebo návrhu na schválenie dohody o vine a treste) už v tomto štádiu konania vykonáva súd.

Vzhľadom na vyššie uvedené, tak už len marginálne dovolací súd poukazuje na rozhodnutie (R) zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 22/2011, podľa ktorého: „Žaloba na ochranu osobnosti podaná obžalovaným v občianskoprávnom súdnom konaní proti predsedníčke senátu, ktorý pojednáva trestnú vec obžalovaného, sama osobe nespĺňa zákonné podmienky uvedené v § 31 ods. 1 Tr. por. na jej vylúčenie z vykonávania úkonov trestného konania v predmetnej veci“.

V zmysle citovaného § 31 ods. 1 Trestného poriadku osobami, ktorých sa úkon týka, sú predovšetkým subjekty trestného konania (§ 10 ods. 10 Trestného poriadku), pričom v prvom rade k nim patrí obvinený. K vylúčeniu namietanej osoby však nestačia samotné pocity obvineného, musí existovať opodstatnená obava z jej zaujatosti. Subjektívne presvedčenie obvineného sa musí podradiť objektívnemu posúdeniu. Ani podanie trestného oznámenia, návrhu na disciplinárne opatrenie alebo žaloby na ochranu osobnosti, nemusí viesť k vylúčeniu úradnej osoby (R 22/2011).

Pokiaľ tak v zmysle uvedenej judikatúry dokonca civilná žaloba bez ďalšieho nezakladá ani zaujatosť predsedníčky senátu, potom tým skôr by s obdobnou argumentáciou v rámci námietky zaujatosti obvinený nemal uspieť ani v prípade, keby ju proti identickej prokurátorke z rovnakých dôvodov uplatnil v prípravnom konaní.

Potom už len periférne dovolací súd konštatuje, že obvinený dokonca existenciu ním uvádzanej civilnej žaloby (hoci uvádza aj spisovú značku konania vedenom na Okresnom súde Zvolen, pod ktorou by civilný proces s týmto predmetom konania mal byť vedený) už súdu I. stupňa a následne ani dovolaciemu súdu nepreukázal, keď táto povinnosť, pokiaľ ide o dovolacie konanie, vzhľadom na jeho povahu návrhového konania, a viazanosť dovolacieho súdu rozsahom a obsahom dovolania, dôkazne zaťažuje dovolateľa (nie súd).

Z týchto dôvodov uvedenú dovoláciu námietku, ktorú obvinený subsumoval pod dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku, hodnotil dovolací súd ako celkom neopodstatnenú, a teda nenapĺňajúcu ani uplatnený ani iný dovolací dôvod.

* * *

Na podklade vyššie uvedených skutočností, citovaných zákonných ustanovení a rozvedenej argumentácie, dovolací súd konštatuje, že chybami dovolateľom vytýkanými nebol naplnený akýkoľvek ním uplatnený dovolací dôvod, ani iný dovolací dôvod uplatniteľný obvineným, pod ktorý by ním vytýkané chyby pri správnej subsumpcii mohli byť podradené a preto z dôvodu, že je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku, dovolanie obvineného uznesením na neverejnom zasadnutí odmietol.

Toto rozhodnutie prijal senát jednomyselne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.